

Gebiedsontwikkeling kan wel een moonshot gebruiken

Daamen, T.A.

Publication date

2022

Document Version

Final published version

Citation (APA)

Daamen, T. A. (null). (2022). Gebiedsontwikkeling kan wel een moonshot gebruiken., Gebiedsontwikkeling.nu. <https://www.gebiedsontwikkeling.nu/artikelen/gebiedsontwikkeling-kan-wel-een-moonshot-gebruiken/>

Important note

To cite this publication, please use the final published version (if applicable). Please check the document version above.

Copyright

Other than for strictly personal use, it is not permitted to download, forward or distribute the text or part of it, without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), unless the work is under an open content license such as Creative Commons.

Takedown policy

Please contact us and provide details if you believe this document breaches copyrights. We will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Gebiedsontwikkeling kan wel een moonshot gebruiken

[Tom Daamen](#) Directeur SKG, Associate Professor Urban Development Management TU Delft

26 januari 2022

Recensie

Niet veel gebiedsontwikkelaars kennen de econoom Mariana Mazzucato. Ten onrechte. Want wie haar nieuwe boek ‘Moonshot: grootse missies voor economie en samenleving’ tot zich neemt, krijgt een overtuigend handelingsperspectief voor de opgave waar we in Nederland ruimtelijk en maatschappelijk voor staan.

“We choose to go to the moon in this decade and do the other things, not because they are easy, but because they are hard.” De woorden van de Amerikaanse president John F. Kennedy in 1962 waren niet aan dovemansoren gericht. In de Koude Oorlog met de Sovjet-Unie was het voor de Verenigde Staten essentieel de slag om de ruimte van de Russen te winnen. Om dat voor het Amerikaanse volk concreet te maken, formuleerde Kennedy een heldere missie: binnen tien jaar zetten wij een man op de maan. Zeven jaar later stapte Neil Armstrong, onder toezicht van de hele wereld, uit de maanlander *Eagle* en schreef historie.

Dit artikel verscheen in onze *Gebiedsontwikkeling.krant*, wintereditie 2022. [Lees hier de andere artikelen en bekijk de hele krant!](#)

Mariana Mazzucato, een Italiaans-Amerikaans econoom en hoogleraar aan de University College Londen (UCL), gebruikt de missie naar de maan niet alleen als inspiratiebron en onderzoeksobject voor tal van lessen over publiek-private samenwerking en het creëren van collectieve waarde. Ze gebruikt de *moonshot* ook als een krachtig instrument om een meeslepende theorie voor de aanpak van grote maatschappelijke opgaven te onderbouwen. En dat werkt. Bij de presentatie van de European Green Deal sprak de voorzitter van de Europese Commissie, Ursula von der Leyen, niet toevallig de woorden: “Dit is Europa’s moment van een man op de maan.”

Grootse missies

Ook in het Nederlandse parlement en kabinet is het werk van Mazzucato niet ongemerkt gebleven. En dat is logisch. Want, zoals ze zelf in haar boek vaststelt: “Aan een missie-georiënteerde benadering - een partnerschap tussen publieke en private sector gericht op het oplossen van grote maatschappelijke problemen - is in de huidige situatie schreeuwende behoefte.” Volgens Mazzucato moeten we de verhoudingen tussen overheid en bedrijfsleven in onze samenleving hervormen door, net als bij de maanlanding, grootse missies te formuleren. Ze

werkt er in haar boek verschillende uit, zoals een missie bij de grote uitdaging van klimaatverandering: honderd CO2-neutrale Europese steden in 2030. “[Een] doelstelling die als katalysator werkt voor investeringen en innovatie in allerlei verschillende sectoren en die nieuwe vormen van samenwerking inspireert op projectniveau.”

De grote relevantie van Mazzucato’s ideeën voor gebiedsontwikkeling zit in de duiding die zij geeft aan de uitdagingen van onze tijd. Een vergrijzende samenleving, klimaatverandering, de toekomst van mobiliteit, gezondheid en welzijn van burgers: allemaal uitdagingen waarvoor de oplossingen technisch, organisatorisch, economisch en sociaal nog niet voorhanden zijn. We moeten ze dus gaan uitvinden. “De sleutel is duidelijk specificeren wat er nodig is zonder micromanagement van de manier waarop dat bereikt wordt, en daarmee zoveel mogelijk creativiteit en innovatie bij talrijke actoren oproepen.”

Het gaat volgens Mazzucato vooral om partnerschap voor de lange termijn, met openheid en experimenten in plaats van gesloten procedures en risicomijdend gedrag

Risico’s nemen

Mazzucato neemt de NASA - de publieke uitvoeringsorganisatie die de maanlanding moest bewerkstelligen - als voorbeeld om alle dominante aannames over de rol van de overheid in onze economie ter discussie te stellen. “Als ambtenaren geloven dat overheden op z’n best problemen oplossen en dat overheidsfalen nog erger is dan marktfalen, is het niet verbazend dat we uiteindelijk met timide publieke organisaties opgescheept zitten, die niet bereid zijn risico’s te nemen.”

Het Apolloprogramma kostte de Amerikaanse overheid destijds ook veel geld. Mazzucato wijst erop dat dit publiekelijk erkend en verdedigd werd. Kennedy zelf sprak van een ‘verbijsterend bedrag’ en was duidelijk over de onzekerheid van de uitkomsten: “Ik beseft dat dit in zekere zin een daad van geloof en visie is, want we weten niet welke baten het ons gaat opleveren.” Die bleken enorm, van de camera op onze telefoons tot de isolatie in onze woningen.

Partnerschap

Mazzucato’s boek is geen nostalgisch pleidooi voor overheidsregie. Het is een eigentijdse oproep voor collectieve actie en waardeschepping, waarbij overheidsorganisaties competent en ondernemender moeten optreden om de economie en samenleving in een duurzame richting te sturen. “Om waarde te scheppen en markten vorm te geven, moeten publieke organisaties beschikken over een dynamisch vermogen tot experimenteren en leren.” Het gaat volgens Mazzucato dus vooral om partnerschap voor de lange termijn, met openheid en experimenten in plaats van gesloten procedures en risicomijdend gedrag. Weinig gebiedsontwikkelaars die het daarmee oneens zullen zijn.

Mariana Mazzucato is *keynote speaker* tijdens het SKG Congres op 31 maart 2022 dat in het teken staat van uitvoeringskracht. Geïnteresseerd? [Bekijk hier alle informatie over het congres!](#)

‘Banner SKG Jaarcongres 2022 - uitvoeringskracht’ door Team SKG (bron: gebiedsontwikkeling.nu)

Cover: ‘Mazzucato illustratie’ door Doeke van Nuil (bron: Studio Doeke)

Door [Tom Daamen](#)

Directeur SKG, Associate Professor Urban Development Management TU Delft